

Inatsisartut ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisissaannut siunnersuut 2023.
Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigii, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigii
Inatsisartunut ilaasortaq Pipaluk Lynge, Inuit Ataqtigii
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Karl Tobiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit

UPA 2024-mi ulloq 5. april 2024 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap sunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 26-mi 18. november 2010-meersumi, kingusinnerusukkut allannguutitalimmi, § 16, imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq:

”Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaata aningaasartuutissatut akuersissutai ukiumoortumik ilassutitut aningaasaliissutitut inatsimmi, ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi tulliuuttumi Inatsisartut ileqquusumik siullermeerlutik ataatsimiinneranni oqaluuserineqartussami, katersorneqassapput”

Taamaalilluni aningaasat atorpeqareerneranni aningaasaliissutitut inatsit pineqarpoq Inatsisartut Inatsisartullu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaa siusinnerusukkut aalajangiinerinik kiisalu Naalakkersuisut oqaasertaliussat tunngavigalugit siusinnerusukkut aalajangiinerinik inatsisinngortitsineruvoq.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

IS-imi angusassatut missingersuutigineqartut, taamatullu aamma IST-mi angusat, 250.000 kr.-iinnarnik ajorseriaateqarnerat, taamaalillunilu aningaasartuutit 2023-mut aningaasartuutissanut qummut killiliussat iluanni aningaasartuutigineqarnerat partiit akornannit naammagisimaarneqarpoq. Ukiunut aningaasanut inatsiseqarfiusunut siusinnerusunut sanilliullugu ilassutitut aningaasaliissutitut suliassat amerlagisassaanginnerat taamatuttaaq naammagisimaarneqarpoq.

Suliassat ataasiakkaat sukumiinerusumik qulaajarneqarnissaat kissaatigineqartoq erseqqissarneqarput, taamaattumillu inatsisissatut siunnersuut inaarutaasumik Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngortinneqarluni.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

3.1. *Ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit amerlassusiat*

Ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit amerlassusiannut tunngatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, matuma kinguliani takussutissiami takuneqarsinnaasutut, ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit 2023-mi amerlagisassaanginnerat iluarisimaarneqarmat. Ataatsimiititaliamilli kissaatiginartinneqarpoq taakku ukioq 2020 sioqqullugu amerlassutsimittut ikitsigileqqissasut.

Ukioq	Suliat amerlassusiat
2017	46
2018	40
2019	34
2020	60
2021	45
2022	46
2023	45

3.2. *Aningaasaqarnikkut kisitsisit pingaarnertit*

Suliassat 46-ruusimasut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allassimavoq ukiumi aningaasanut inatsisip atuuffiani 2023-mi suliat 46-t 2023-mut aningaasaliissutit tungaasigut kinguneqartut suliarineqarput. Suliat 45-t Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugit nassinneqarput, taakkunanga suliat 44-t akuersissutigineqarlutik, suliarlu ataaseq akuersissutigineqarani. Aammattaaq suliaq ataaseq Inatsisartunit akuerineqarpoq suliarlu ataaseq Inatsisartut Suleriaasiannut Ataatsimiititaliamit akuersissutigineqarluni.

Sulianit katillugit 45-nit akuersissutigineqartunit suliat 44-t missingersuutitut sunniuteqanngillat, suliallu 6-it Inatsisartut Suleriaasiannut Ataatsimiititaliamit akuerineqartut IST-p inerneranut 250.000 kr.-nik ajorteriartitsipput. IST-p inerneranut annikitsumik ajorteriarnaq 2023-mut aningaasartuutissatut killigititaaq, 2023-mi missingersuutitut inatsit aalajangersakkat naapertorlugit aalajangerneqartoq, malinneqarpoq. 2023-mut aningaasanut inatsit missingersuutaasutut IST-mi 16,1 mio. kr.-inik sinneqartoorfiuvoq. Ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisissatut siunnersuut taamaalluni ukiumi Aningaasanut inatsiseqarfiusumut 2023-mut IST-mi 15,8 mio. kr.-nik sinneqartoorfiuvoq.

Matumani eqqaamasariaqarpoq angusassatut missingersuutit inaarutaasumillu naatsorsuutitigut angusat assigiinngimmata. 2021-mi inaarutaasumik naatsorsuutitigut angusat 2021-mi Nunatta Karsiata naatsorsuutaani, ukiakkut ataatsimiinnermi kingusinnerpaamik saqqummiunneqartussami, takuneqarsinnaapput.

3.3. Nalinginnaasumik oqaaseqaatit kaammattuutillu

Ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit nassiunneqartut aningaasat ukiuata 2023-p ingerlanerani ataatsimiititaliamit ingerlaavartumik suliarineqarsimapput. Ataatsimut isigalugu suliarinninnerminut atatillugu aalajangiinnerminut atatillugu oqaaseqaateqarnissani aamma/imaluunniit apeqquteqarnissani ataatsimiititaliap pissutissaqartissimavaa. Pisut ilaanni suliap tamakkiisumik saqqummiussivigineqarnissaata tungaanut isummernissaq kinguartinneqartariaqartarpoq. Piusuni allani akuersinnerminut ataatsimiititaliaq oqaaseqaammik ilanngusisarpoq, tamatumalu kingorna suliaq malitseqartinneqartarluni. Tassunga atatillugu pissutsit erseqqissarneqartussatut ataatsimiititaliamit pisariaqartinneqarsimasut matuma kinguliani paasissutissiissutigineqarput.

Aningaasaliissuteqartoqaaqqaartinnagu aningaasartuuteqartoqassanngilaq aamma isertitaqartoqassanngilaq.

Missingersuutit pillugit inatsimmi § 8 naapertorlugu aningaasaliissuteqartoqaaqqaartinnagu aningaasartuuteqartoqarsinnaananilu isertitaqartoqarsinnaanngilaq.

Naalackersuisut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2023-mi aningaasanik siumoortumik akuersissutitaqanngitsumik atuisimanersut siullermeerinninnermi apeqquserneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq tamanna suliarinninnermi ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqartarmat pisunilu arlalinni aalajangiineq pillugu allakkiami apeqquteqarfigineqartarmat. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigineqarpoq 2023-mi suliani aningaasanik siumoortumik akuersissutitaqanngitsumik atuisoqarsimanngitsoq.

Aningaasaliissutit nutaat allanngortitalluunniit, iliuitsinut ukiumi pineqartumi aningaasartuuteqarnermut taamaallaat tunngasinnaasut, Inatsisartut sinnerlugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup ingerlanerani akuerineqarsinnaapput. 2022-mi qarasaasiat saassunneqarnerisa kingunerisaanik Asiame aningaasartuutaasunik

matussusiinissamut ilassutitut aningaasaliinissamut qinnuteqaatip, ukiumi aningaasanut inatsiseqarfimmi 2020-mi aningaasartuuteqarfioreersup, akuersissutigineqannginnissaa ataatsimiititaliamit ukiumi aningaasanut inatsiseqarfimmi 2023-mi aalajangiunneqarpoq (ataatsimiititaliap suliaa nr. 01.31.06/23-01020). Suliarinninnerup ukiup aningaasanut inatsiseqarfiup, 1. januaarimit 31. decembarimut ingerlasup, iluani pinissaanik aningaasaliissuteqartarnermi tunngaviup qinnuteqaammi eqquutsinneqarsimanginnera suliap akuerineqannginneranut pissutaavoq.

Siuliani allassimasut tunngavigalugit kaammattuut nr. 1 imaattoq ataatsimiititaliamit saqqummiunneqarpoq:

Ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit aningaasaliissutit nutaat allangortitalluunniit ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 1. januarimit 31. decembarimut iliuitsinut nunatta karsianut aningaasartuuteqarfiusunut taamaallaat tunngasinnaanerannik aningaasaliisarnermi tunngavimmut eqquutsitsinerunissaat Naalakkersuisunit sulissutigineqassasoq.

Aningaasanut inatsisip Inatsisartut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi aningaasaqarnikkut ataatsimoortumik tulleriarinerannik ersersitsisuunera.

Aningaasanut inatsisip Inatsisartut aningaasaqarnikkut isumalluutinik ukiumoortumik ataatsimoortumik tulleriarinerannut takutitsisuunera 2008-mi missingersuusiordermut malittarisassani immikkoortoq 1.3-mi aamma 4.1-imi allassimavoq. Tamatuma malitsigisaanik ukiumoortumik tulleriarineq kingusinnerusukkut ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatitigut ataasiakkaatigut pingaaruteqartumik allangortinneqassanngilaq. Kiisalu allassimavoq ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup ingerlanerani aningaasaliissutissat nutaat allangortitalluunniit sapinngisamik ikilisinniarneqassasut.

Aningaasanut inatsisip Inatsisartut ukiumoortumik ataatsimoortumik tulleriarinerannik takutitsisuunissaanik aalajangersagaq kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata nr. 26-ip, 28. november 2016-imeersup akuerineqarneratigut inatsimmik allannguinnikkut peerneqarpoq.

Inatsisip kingullertut taaneqartup § 11-a malillugu aningaasanut inatsisitigut aningaasaliissutit naalakkersuisup aalajangersakkat erseqqinnerusumik aalajangersarneqarsimasut malillugit atuinissaanut piginnaatitsissutaapput. Tamatuma peqatigisaanik aalajangersakkami allassimavoq Naalakkersuisoq, aningaasaliissutininut akisussaasuusoq, aningaasaliissutit atornerannut malitseqartitsinissamut pisussaaffeqartoq, taamaaliornikkut aningaasaliissutit pitsaernerpaamik atornerarsinnaaqqullugit kiisalu qulakkeerneqarsinnaaqqullugu aqutsinerup naammaginatigut aqqissuunneqarsimanissaa, tassungalu ilanngullugu aningaasanik aqutsinerup pitsaasuullunilu atorluaaffiunissaa.

Kiisalu missingersuusiordermut malittarisassani allassimavoq suliaqarfimmi Naalakkersuisup missingersuutinik malitseqartitsinerata takutippagu atuinerusoqaratarsinnaasoq anin-

gaasaliissutinik eqquutsitsinissap qulakkeerneqarnissaanut imaluunniit ilassutitut aningaasaliissuteqarnissap qinnutigineqarnissaanut Naalakkersuisoq pisariaqartunik iliuseqassaaq.

Siuliani allassimasut tunngavigalugit kaammattuut nr. 2 imaattoq ataatsimiititaliamit saqqummiunneqarpoq:

Ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup ingerlanerani aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit nutaat allangortitalu, ilaatigut ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit aningaasartuutitut naatsorsuutigineqarsinnaasimanngitsunut aammalu sillimmasiussanik atugassanngortitsinernut tunngasuunissaasa eqquutsinneqarneratigut, sapinngisamik ikilisinneqarnissaasa Naalakkersuisunit sulissutigineqarnerunissaa ataatsimiititaliamit ilanngullugu kaammattuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaataasa aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumaqatigiinniarnernik, taamaalillunilu ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi pineqartumi aningaasanut inatsipillugu isumaqatigiissutinik, aallaaveqartarnissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq, taamaalilluni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi aningaasaliissutit tarmariusut Inatsisartut aningaasanut inatsimmi aningaasanik pingaarnersuillutik tullerriarinerannik takutitsisuullutillu taassuminnga aallaaveqaqqullugit.

Sulianik saqqummiussinermut atatillugu pitsaassutsimik qulakkeerinnitarneq

Ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit suliat Naalakkersuisunut aammalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugit nassiunneqartut, Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiap saniatigut, aningaasaliissuteqarnissamut qinnuteqaatinut qinnutigineqartunut tamanut missingersuutitut ilanngussamik oqaasertaliussamiluunniit ilaqartinneqassapput. Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiat missingersuutinullu ilanngussat allamik ilaqartinnagit atuarneqarsinnaasariaqarput. Kiisalu missingersuutitut ilanngussat Naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat suliassaqarfianneernatik Naalakkersuisut siunnersuutaatut ilusilerneqarsimassapput.

Suliat saqqummiunneqartut, tassunga ilanngullugu minnerunngitsumik missingersuutitut ilanngussat ilaasut, kukkunillit amerliartornerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Kukkunillit amerliartornerisa nalinginnaasumik kingunerigajuttarpaa ataatsimiititaliap Naalakkersuisullu ataatsimut isigalugu suliamut piffissamik annertunerusumik atuisariaqarnerat. Tamatuma kingunerisarpaa qinnuteqaatip nassiunneranit ataatsimiititaliap suliamik aalajangiinerata tungaanut piffissap sivisunerunera.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut eqqaasitsissutigineqassaaq suliat saqqummiunneqartut missingersuutinullu ilanngussat pitsaasuunissaasa pisariaqartumik qulakkeerneqarnissaat ataatsimiititaliamiinnani Naalakkersuisuniimmat.

Siuliani allassimasut tunngavigalugit kaammattuut nr. 3 imaattoq ataatsimiititaliamit saqqummiunneqarpoq:

Ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatit, tassungalu ilanngullugu minnerun-

ngitsumik missingersuutitut ilanngussat oqaasertaliussallu ilaasut, pitsaassusiannik qulakkeerinnittarnerup nukittorsarnerunissaata Naalakkersuisunit sulissutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Inatsisissatut siunnersuut una aningaasat atorneqareerneranni aningaasaliissutitut inatsisaamat siunnersuutip akuersissutigineqarnera aningaasaqarnikkut toqqaannartumik kinguneqassanngilaq. Ataatsimiititaliap tamatumunnga allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Asii Chemnitz Narup
Siulittaasoq

Pele Broberg
Siulittaasup tullia

Karl Tobiassen

Pipaluk Lyngø

Kuno Fencker

Peter Olsen

Jens-Frederik Nielsen